

ligvis veri, at den paagjældende Herredsfoged ikke har set rigtig efter; han har ikke maalt Afstanden, som det var hans Pligt at gjøre det. Nu kommer Sagen for Domstolen, for den samme Embedsmand — om end ikke for den samme Person, saa for hans Søn — og han fradømmer ham den Bevilling, som hans Fader eller hans Formand i Embedet har givet ham. Det er for at raade Bod paa flige Uregelmæssigheder, at vi have stillet vort Forslag. Naar derfor det ærede Medlem for Odense (Koch) læste op af Betænkningen i 1873 i denne Sag, at det nu gjaldt om at give en Lov, som kunde opretholdes, saa har det Udvalg, som dengang sad, og de ærede Medlemmer, som dengang stemte, — og det kunde man heller ikke vente — ikke været forudseende nok til at indse, at denne Lov, som de dengang gavede, ikke kunde opretholdes. — En Lov kan nemlig ikke opretholdes, naar den fører til saadanne Resultater, at Bevillinger, som engang ere meddelte, og som have været gjældende i 10—12 Aar, tages tilbage paa Grund af, at Betingelserne ikke nogaagtig vare tilstede, da de bleve givne. Altsaa: Love, som føre til saadanne Resultater, ere Love, som ikke kunne opretholdes, og Udvalget har ikke dengang kunnet give en Lov, som kan opretholdes, saaledes som det selv udtalte. Nu har jeg for mit Vedkommende Intet imod, at vi holde os til det oprindelige Lovforslag med den Ændring, som det ærede Medlem for Wsø har stillet; saa er Forslagsstillernes Diemod tilfredsstillet, thi saa beholder vedkommende Mand sin Bevilling. Da Tilfældet, som her foreligger, netop er det, at de givne Betingelser med Hensyn til Afstanden ikke have foreligget oprindeligt, idet der nemlig manglede Noget i den korteste Afstand fra den nærmeste Kjøbstad, saa er virkelig denne Mangel afhjulpen, dersom den Ændring, som det ærede Medlem for Wsø har foreslaaet, bliver at indfætte i Loven, og de Betænkneligheder, som ved forrige Behandling reiste sig fra det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgfreds (Klein) falde saa bort. Dette ærede Medlem mente nemlig, at det var farligt paa eengang at ophæve Gyldigheden med Hensyn til alle Betingelserne. Det er virkelig kun med Hensyn til Afstands-betingelserne, at vi have villet Loven forandret. Vi for vort Vedkommende have altsaa ikke Noget imod at blive staaende ved Loven, som den forelaa ved 1ste Behandling, med den Ændring, der er tilføjet af det ærede Medlem for Wsø. Om den høitærede Minister vil gaa ind paa denne Ordning, veed jeg ikke, det vil altsaa bero paa den høitærede Minister, om denne Sag kan gaa den Vej, hvilket vi hidtil have troet kunde lade sig gjøre. Forfaavidt der er yttret Frygt for, at det vilde være en Fare for de smaa Kjøbstæder at lægge Bevillingsmyndigheden i Ministerens Haand igjen, tror jeg, at denne Fare

dels er aldeles overdreven, dels slet ikke er tilstede. Man maa vel erindre, at de Bevillinger, her er Tale om, meddeles ikke, uden at der især veien indhentes Erklæring fra Sogneraadet og Amtsraadet; derved kommer der fuld Betryggelse mod, hvad det ærede Medlem fra Rolding (Berg) kaldte Nepotisme. Dette kan ikke tænkes, naar ingen Bevilling bliver meddelt, uden at Sogneraadet og Amtsraadet have erklæret sig derfor. Dertil maa vel erindres, at, dersom man skærper Bestemmelserne mod at anlægge Høferier og Detailhandeler paa Landet, befordrer man en Ting, som er til langt større Skade for Kjøbstæderne end selve disse smaa Handelsmænd paa Landet, det er nemlig Oprettelsen af Forbrugsforeninger. Disse ere, navnlig siden Loven af 1873 kom ud, tiltagne paa Landet efter en storartet Manleflot, og det er ganske naturligt. Folk vilde ikke kjøre den lange Vej til Kjøbstaden og kjøbe deres Varer meget dyrt, de foretrakke, hvad der jo er rigtigt og naturligt, at oprette Foreninger, der kunne kjøbe en gros og derfor 20 pCt. billigere end i Kjøbstaden. Saadanne Forbrugsforeninger ville gjøre Kjøbstæderne megen Skade, og gjøre dem allerede nu megen Skade. Derimod tror jeg, at den Skade, de have af Detailhandlerne paa Landet, er for Intet at regne. Derfor tror jeg for mit Vedkommende, at en Tilbagevenden til Tilstanden før 1873, der allerede af Hensyn til de foreliggende enkelte Tilfælde synes nødvendig, snarere vil blive til Gavn baade for Landet og for Kjøbstæderne end det Modsatte. Med disse Bemærkninger skal jeg tillade mig at henstille til det høie Thing at lade Sagen gaa videre uden Udvalgs Nedsættelse. Jeg kan ikke se, at Sagen trænger til nogen Behandling i et Udvalg med Hensyn til det Diemod, som Forslagsstillerne have med Sagen; denne Sag kan meget godt gaa frem uden det, og det er, som jeg nys har udviflet, ønskeligt, at den gaar, uden at lide nogen Forhaling, thi ellers bliver den Skade uoprettelig, som vi have villet undgaa.

Indenrigsministeren (Seel): Da Forhandlingen i Diebliffet angaar Spørgsmaalet om at henvise Sagen til et Udvalg, skal jeg paa nærværende Tidspunkt ikke komme ind paa en Realitetsforhandling af alle de Spørgsmaal, der ere komne til at knytte sig til nærværende Lov. En Oplysning skal jeg dog i Korthed give, fordi den kan faae Indflydelse paa det høie Things Stilling med Hensyn til Spørgsmaalet, om Sagen skal henvises til et Udvalg eller ikke, og det er, at den samme Grund, som for mig var afgjørende til ikke at kunne understøtte Forslaget i den Form, hvorunder det oprindeligt er fremsat, er tilstede ogsaa, naar den Ændring vedtages, som er foreslaaet af det ærede Medlem for Wsø (Steenstrup).